

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntö OKM/57/010/2014

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Huittisten kaupunginhallitus on antanut kokouksessaan 3.11.2014 seuraavan lausunnon:

Esityksen tavoitteena on muodostaa lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön koulutuksen järjestäjäverkko, joka muodostuisi toimintaedellytyksiltään vahvoista koulutuksen järjestäjistä. Koulutuksen järjestäjät tulisivat olemaan nykyistä merkittävästi suurempia.

Lukiokoulutuksen järjestämisluvan edellytyksenä on, että hakemuksessa tarkoitettu koulutus on valtakunnallisen tai alueellisen koulutustarpeen ja tarjonnan sekä hakijan ennakoidun opiskelijamäärän ja alueen jo olemassa olevan koulutusverkoston kannalta tarpeellista. On tarkoituksenmukaista, että tiheää oppilaitosverkkoa tarkastellaan kriittisesti, mutta muutoksessa tulee olla maltillinen. Äärimmilleen vietyä järjestäjäverkon tiivistäminen ohjaa alueelliseen epätasa-arvoon, koska koulutuksen saavutettavuus heikkenee. Alueilta, joilla aikuisväestön koulutustausta on keskimääräistä matalampi, on vaarana että entistä vähemmän nuoria ohjautuu lukiokoulutukseen, koska opiskelumatkat pitenevät.

Järjestämislupia myönnettäessä voisi yhtenä kriteerinä huomioida koulutuksenjärjestäjän sijainnin eli paikkakunnan liikenteelliset ominaisuudet ja kulkuyhteydet. Järjestäjäverkkoa tiivistettäessä on olennaista, että opiskelijavirrat saadaan luontevasti kulkemaan kohti jo olemassa olevia liikenteellisiä solmukohtia. Ne ovat yleensä

HUITTISTEN KAUPUNKI

sä myös paikkakuntia, joiden elinkeinorakenne ja väestökehitys ovat vakaalla pohjalla.

Tulevassa laissa järjestämisluvan saamisen yhtenä kriteerinä olisi, että hakemuksessa tarkoitettu koulutus on ennakoitu opiskelijamäärä huomioon ottaen tarpeellista. Koulutukseen ohjautumisen taustalla on useita vaikuttavia tekijöitä ja voitaisiinkin toteutuneiden hakutilastojen tarkastelun sijaan kysyä, kuinka suuri osuus ikäluokasta halutaan lukiokoulutukseen. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman 2011 - 2016 tavoitteena on, että suomalaiset ovat maailman osaavin kansa vuoteen 2020 mennessä. Tähän kuulunee myös yleissivistyksen ja korkean osaamisen tasosta huolehtiminen koko Suomessa.

Lainvalmistelussa tulisi tarkastella kriittisesti tavoitetta merkittävästi suuremmista koulutuksen järjestäjistä. Suurempien lukioyksiköiden taloudellisia tai pedagogisia hyötyjä ei ole tutkitusti todennettu. Tulisikin kyseenalaistaa toiminnan laadun ja suuruuden välisen yhteyden korostaminen.

Luonnoksessa ehdotetaan koulutuksen järjestämislupien myöntämisperusteita uudistettaviksi ja nykyisten järjestämislupien voimassaolo ehdotetaan päättymään vuoden 2016 lopussa. Tästä poikkeuksena vapaan sivistystyön oppilaitokset, joiden ylläpitämislupien voimassaolo ei päättyisi, vaan niiden osalta arvioitaisiin oppilaitoksen ylläpitämisen taloudelliset edellytykset. Järjestämislupamenettelyn keventäminen vapaan sivistystyön oppilaitosten osalta on kannatettava asia, koska niitä koskevat järjestämisluvut uusittiin vuoden 2013 alusta.

Huittisissa 4. päivänä marraskuuta 2014

HUITTISTEN KAUPUNGINHALLITUS

Jyrki Peltomaa
kaupunginjohtaja

Katariina Koivisto
hallintojohtaja

Liite

Lausunnon keskeinen sisältö

Lausunnon keskeinen sisältö

Esitysluonnoksessa lukiokoulutuksen järjestämisluvan edellytyksenä on, että hakemuksessa tarkoitettu koulutus on valtakunnallisen tai alueellisen koulutustarpeen ja tarjonnan sekä hakijan ennakoidun opiskelijamäärän ja alueen jo olemassa olevan koulutusverkon kannalta tarpeellista. On tarkoituksenmukaista, että tiheää oppilaitosverkkoa tarkastellaan kriittisesti, mutta muutoksessa tulee olla maltillinen. Äärimmilleen vietyä järjestäjäverkon tiivistäminen ohjaa alueelliseen epätasa-arvoon, koska koulutuksen saavutettavuus heikkenee. Alueilta, joilla aikuisväestön koulutustausta on keskimääräistä matalampi, on vaarana että entistä vähemmän nuoria ohjautuu lukiokoulutukseen, koska opiskelumatkat pitenevät.

Järjestämislupia myönnettäessä voisi yhtenä kriteerinä huomioida koulutuksenjärjestäjän sijainnin eli paikkakunnan liikenteelliset ominaisuudet ja kulkuyhteydet. Järjestäjäverkkoa tiivistettäessä on olennaista, että opiskelijavirrat saadaan luontevasti kulkemaan kohti jo olemassa olevia liikenteellisiä solmukohtia. Ne ovat yleensä myös paikkakuntia, joiden elinkeinorakenne ja väestökehitys ovat vakaalla pohjalla.

Tulevassa laissa järjestämisluvan saamisen yhtenä kriteerinä olisi, että hakemuksessa tarkoitettu koulutus on ennakoitu opiskelijamäärä huomioon ottaen tarpeellista. Koulutukseen ohjautumisen taustalla on useita vaikuttavia tekijöitä ja voitaisiinkin toteutuneiden hakutilastojen tarkastelun sijaan kysyä, kuinka suuri osuus ikäluokasta halutaan lukiokoulutukseen. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman 2011 - 2016 tavoitteena on, että suomalaiset ovat maailman osaavin kansa vuoteen 2020 mennessä. Tähän kuu- lunee myös yleissivistyksen ja korkean osaamisen tasosta huolehtiminen koko Suomessa.

Lainvalmistelussa tulisi tarkastella kriittisesti tavoitetta merkittävästi suuremmista koulutuksen järjestäjistä. Suurempien lukioyksiköiden taloudellisia tai pedagogisia hyötyjä ei ole tutkitusti todennettu. Tulisikin kyseenalaistaa toiminnan laadun ja suuruuden välisen yhteyden korostaminen.

Luonnoksessa ehdotetaan koulutuksen järjestämislupien myöntämisperusteita uudistettaviksi ja nykyisten järjestämislupien voimassaolo ehdotetaan päättymään vuoden 2016 lopussa. Tästä poikkeuksena vapaan sivistystyön oppilaitokset, joiden ylläpitämislupien voimassaolo ei päättyisi, vaan niiden osalta arvioitaisiin oppilaitoksen ylläpitämisen taloudelliset edellytykset. Järjestämislupamenettelyn keventäminen vapaan sivistystyön oppilaitosten osalta on kannatettava asia, koska niitä koskevat järjestämisluvat uusittiin vuoden 2013 alusta.